

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาอนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายในปี พ.ศ. 2540 โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตและการวิเคราะห์แนวโน้มของตัวแปรเชิงปริมาณ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิค EFR กับผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 คน อันประกอบด้วยผู้บริหารหอพักนิสิต จำนวน 6 คน และนักวิชาการด้านงานบุคลากรนิสิต นักศึกษา จำนวน 2 คน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างด้วยคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับอนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายในปี พ.ศ. 2540 และเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยทำการบันทึกและส่งรายงานการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนกลับไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขเพิ่มเติมการให้สัมภาษณ์ด้วยตนเองตามลำพังอีกครั้ง ก่อนที่จะนำผลการให้สัมภาษณ์ของทุกคนมาสรุปเป็นผลการวิจัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้เทคนิค EDRF กับผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 26 คน อันประกอบด้วย อนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิต จำนวน 12 คน และ นิสิตหอพัก จำนวน 14 คน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบแรก ด้วยการสัมภาษณ์ตามระเบียบวิธีการสัมภาษณ์ของเทคนิค EFR เช่นเดียวกับที่สัมภาษณ์ผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ แล้วนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งมีค่าความเที่ยงของเครื่องมือแบบความคงที่ภายใน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.85 และนำแบบสอบถามนี้ส่งไปให้ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 แล้วทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละของความถี่ มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อศึกษาความเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้รู้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาตัวแปรเชิงปริมาณต่าง ๆ ได้แก่ สัดส่วนระหว่างนิสิตที่หอพักสามารถรับได้กับจำนวนนิสิตที่มาสมัคร เข้าพักในหอพัก คุณลักษณะบางประการของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา โดยศึกษาจากเอกสารของหอพักนิสิตและของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วนำมาวิเคราะห์แนวโน้มของตัวแปรด้วยสถิติวิเคราะห์แนวโน้มแบบเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving average) และวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least squares) เพื่อคาดคะเนจำนวนตัวแปรเชิงปริมาณเหล่านี้ ใน

ปี พ.ศ. 2540

ข้อค้นพบที่เป็นอนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นอนาคตภาพทางบวกเกือบทั้งหมด มีดังนี้

1. ในอนาคต ภายใน 11 ปีข้างหน้า การลงทุนและการบริหารจัดการกิจการหอพักนิสิต จะดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเหมือนปัจจุบัน โอกาสที่เอกชนจะมาร่วมลงทุนคงเป็นไปได้น้อยมาก และก็ยังคงเป็นหอพักแยกเพศถึงชายเช่นเดียวกับปัจจุบัน

2. นิสิตทุกระดับ ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา จะมีสิทธิ์เข้าพักในหอพักนิสิตโดยนิสิตจะมีแนวโน้มต้องการเข้าพักในหอพักจำนวนมากขึ้น แต่ทั้งนี้หอพักคงมีไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการ มหาวิทยาลัยจึงมีแนวโน้มที่จะช่วยเหลือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่พักนอกมหาวิทยาลัย ที่สะดวกและปลอดภัยให้กับนิสิต หรืออาจจะมีการให้ทุนนิสิตในรูปแบบต่างๆ เช่น ให้เป็นเงินทุน เพื่อให้นิสิตนำไปจ่ายเป็นค่าที่พักทั้งแบบให้เลยและแบบให้ยืม เหล่านี้ เป็นต้น ดังนั้น การคัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพักจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีต่อไป

3. หอพักนิสิตจะมีมากขึ้นในอนาคต และจะมีการเก็บค่าหอพักในอัตราที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในส่วนของงบดำเนินการ

4. การบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ในหอพักนิสิตจะมีแนวโน้มดีขึ้น รวมทั้งบริเวณรอบ ๆ หอพักก็จะมีการจัดสถานที่ต่าง ๆ ให้ร่มรื่นน่าพักอาศัย ซึ่งจะเอื้อให้นิสิตเกิดการพัฒนาตนเองด้วย แต่ทั้งนี้ในส่วนของสวัสดิการที่ต้องลงทุนสูง เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ฯลฯ นิสิตหอพักยังคงต้องใช้ร่วมกับมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ ส่วนในหอพักจะมีห้องกิจกรรมและสนันทนาการ ห้องพักผ่อน หรืออาจจะมีห้องออกกำลังกาย ห้องดนตรี ห้องอ่านหนังสือหรือห้องสมุดขนาดเล็กด้วยก็ได้ ส่วนห้องอ่านนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากนี้คงมีความเป็นไปได้น้อย

5. รูปแบบการบริหารหอพักนิสิตในส่วนของมหาวิทยาลัย ในอีก 11 ปีข้างหน้า จะเป็นเช่นเดียวกับปัจจุบัน คือทำในรูปคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จนถึงตัวแทนนิสิตหอพัก และมีการดำเนินงานตามระบบสายงานแบบเดิม แต่ทั้งนี้จะมีการขอความร่วมมือและประสานงานกับคณะต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ ในการติดตามดูแลความประพฤติของนิสิตหอพัก หรือการให้ข้อมูลประกอบการคัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพัก เป็นต้น

6. อนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตมีแนวโน้มที่จะเป็นอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการแต่งตั้งมา เช่นเดียวกับปัจจุบัน และจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตวิทยา มนุษย์สัมพันธ์ และมีความจริงใจให้กับนิสิตหอพัก แต่ทั้งนี้ก็คงหาบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาเป็นอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์ได้ยากยิ่งขึ้นโดยอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมาทำหน้าที่ดูแลในเรื่องของความประพฤติและกิจกรรมของนิสิตหอพัก และให้นิสิตหอพักรับผิดชอบปกครอง ดูแลกันเองในเรื่องของความเป็นอยู่ การเรียน และสังคม ภายในขอบเขตที่เหมาะสม

7. การจัดกิจกรรมในหอพักนั้น มีแนวโน้มว่าจะมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและความรู้ในส่วนที่ไม่ได้รับการเรียนปกติให้กับนิสิตหอพักทั้งกิจกรรมด้านบริการและพัฒนาสังคม ด้านกีฬาและสันทนาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชิญผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือนิสิตเก่าหอพักที่ประสบความสำเร็จในชีวิต มาเป็นวิทยากรบรรยายให้นิสิตฟังเป็นครั้งคราว นอกจากนี้ก็จะมีการแจ้งรายการจัดกิจกรรมภายในหอพักและภายในมหาวิทยาลัยให้นิสิตทราบล่วงหน้าเป็นรายเดือนไป เพื่อให้นิสิตเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความพอใจ กิจกรรมการรับน้องหอพักจะยังคงมีอยู่ แต่จะได้รับการพัฒนาวิธีการให้มีสาระเหมาะสมยิ่งขึ้น

8. หอพักนิสิตในอนาคตจะได้รับการจัดให้เป็นแหล่งที่เพิ่มโอกาสและประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งพบปะนอกเวลาเรียนระหว่างอาจารย์กับนิสิตหอพัก และระหว่างนิสิตหอพักกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

9. นิสิตหอพักจะมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการปรับตัว มีเหตุผล กล้าแสดงออกมากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งเมื่อจบการศึกษาไปแล้วจะสามารถทำงานได้อย่างคล่องตัวด้วย แต่ในด้านความสัมพันธ์ของนิสิตหอพักในอนาคตจะมีแนวโน้มน้อยลง คือ รู้จักกันไม่ทั่วถึง จะรักใคร่สนิทสนมกัน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น

10. สัดส่วนระหว่างจำนวนนิสิตที่สมัครเข้าพักในหอพักนิสิตกับจำนวนนิสิตที่หอพักนิสิตสามารถรับได้ทั้งของหอพักนิสิตชายและของหอพักนิสิตหญิง มีค่าแนวโน้มเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 2.0 - 2.5 เท่า

11. จำนวนนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีทั้งหมด จึงปรากฏว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

12. จำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ที่เสียค่าที่พักระหว่าง 501-700 บาทต่อเดือน และระหว่าง 701-900 บาทต่อเดือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนจำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ที่เสียค่าที่พักระหว่าง 301-500 บาทต่อเดือน มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ที่เสียค่าที่พักต่ำกว่า 300 บาทต่อเดือน มีแนวโน้มลดลงจนไม่มีเลย นั่นคือ ภายในปี พ.ศ. 2540 มีแนวโน้มว่าจำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ที่เสียค่าที่พักในอัตราสูงจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยจะมีจำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ที่เสียค่าที่พักเดือนละ 501-700 บาท มากที่สุด และมีจำนวนร้อยละของนิสิตที่เสียค่าเช่าที่พักเดือนละ 701-900 บาท เป็นอันดับรองลงมา

13. จำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ และที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มลดลงในขณะที่จำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่พักหอพัก บ้านเช่า หรือ ห้องเช่า มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

14. จำนวนนิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ดังนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนนิสิตใหม่ทั้งหมดจึงปรากฏว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่า ภายในปี พ.ศ. 2540 นิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษาที่ยังไม่ทำงานจะมีแนวโน้มลดลงด้วย

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งได้จากการใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต 2 เทคนิควิธีกับผู้รู้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ และกลุ่มปฏิบัติการ ยังพบว่า มีแนวโน้มบางข้อที่ผู้รู้ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่

1. แนวโน้มเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักนิสิตที่ผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ เห็นว่าภายใน 11 ปีข้างหน้า จะจัดหอพักเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและนิสิตทุกคนจะมีสิทธิ์เข้าพักในหอพักเท่าเทียมกัน โดยไม่ยึดถือความจำเป็นในเรื่องที่พักของนิสิตแต่ละคนเป็นหลักอีกต่อไป แต่ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในอนาคตหอพักนิสิตก็จะจัดเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับนิสิตที่มีปัญหาเรื่องที่พัก หรือนิสิตต่างจังหวัดในลักษณะเดิมเช่นนี้ต่อไป แต่จะจัดให้เสริมต่อการเรียนและการทำกิจกรรมมากขึ้น ผู้รู้กลุ่มนี้จึงมีความเห็นว่ามีโอกาสที่จะเป็นไปได้มากที่หอพักนิสิตในอนาคตจะให้เป็นสวัสดิการเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรี เท่านั้น

2. แนวโน้มเกี่ยวกับการปกครองดูแลนิสิตในหอพักของอนุสาสก์ หรือผู้ช่วยอนุสาสก์ ผู้รักร่วมผู้บริหารและนักวิชาการ คาดการณ์ว่า ในอีก 11 ปีข้างหน้า อนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์ จะปกครองดูแลนิสิตด้วยการใช้ระบบครูกับศิษย์ และมีผู้ช่วยนิสิตหอพักคอยให้คำแนะนำกับนิสิตหอพักด้วย ในขณะที่ผู้รักร่วมปฏิบัติการมีความเห็นว่าอนุสาสก์ หรือผู้ช่วยอนุสาสก์ จะใช้วิธียึดกฎระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างมั่นคง ซึ่งจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้นิสิตหอพักมีความสนใจและเข้าใจกฎระเบียบ วัตถุประสงค์ และนโยบายเกี่ยวกับหอพักมากขึ้น

3. แนวโน้มเกี่ยวกับบทบาทของอนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตในอนาคต ผู้รักร่วมผู้บริหารและนักวิชาการมีความเห็นว่า บทบาทของอนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์จะเปลี่ยนไปคือแทนที่จะมาดูแลให้นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทำทะเบียนนิสิต ก็จะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการและกิจกรรมให้กับนิสิตหอพัก ส่วนหน้าที่อื่น ๆ ในหอพัก นิสิตจะรับผิดชอบดูแลกันเองหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลโดยเฉพาะแต่ผู้รักร่วมปฏิบัติการมีความเห็นว่า บทบาทของอนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์จะเหมือนเดิม คือคอยดูแลความเรียบร้อยต่าง ๆ ภายในหอพัก ทั้งความประพฤติ และการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่นิสิตหอพัก

อภิปรายผล

1. การบริหารและการดำเนินงานของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบกับภาวะการขาดทุนมาโดยตลอด กล่าวคือ นอกเหนือจากงบลงทุนแล้ว มหาวิทยาลัยจะต้องสมทบงบดำเนินการบางส่วนให้กับหอพักนิสิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน 2529 : 12) ดังเช่นในปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้นิสิตหอพักคนละประมาณ 1,400 บาทต่อปี (ฝ่ายกิจการนิสิต, เดือนกันยายน 2529:6) และจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้มีส่วนมากกล่าวว่า การเก็บค่าบริการหอพักให้เพียงพอกับรายจ่ายนั้นทำได้ยากและมหาวิทยาลัยเคยคิดปรับราคาค่าบริการหอพักนิสิตมาหลายครั้งแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากนิสิตผู้พักอาศัยไม่เห็นด้วย โดยอ้างว่าหอพักเป็นบริการและสวัสดิการที่มหาวิทยาลัย มีหน้าที่จัดให้นิสิต นิสิตเคยเสียเท่าไรก็ควรเสียเท่านั้น ประกอบกับในทศวรรษหน้า นิสิตนักศึกษามีแนวโน้มจะคิดว่าเขาเสียเงินค่าเล่าเรียนแล้วจะต้องคอยให้คุ้มค่า นิสิตต้องมีสิทธิ์ได้รับสิ่งที่นิสิตได้จ่ายเงินไป นิสิตมีเกณฑ์เกี่ยวกับความสำคัญความเกี่ยวเนื่องของสิ่งที่สถาบันจัดให้และจะมีแนวโน้มเรียกร้องตลอดจนแสดงความคิดเห็นอย่างโจ่งแจ้งมากยิ่งขึ้น (พรทูลี อาชวอำรุง 2525 : 286-298) เมื่อเป็นเช่นนี้คงไม่มีเอกชน ซึ่งปกติจะดำเนินการทุกอย่างในเชิงธุรกิจมาร่วมลงทุนสร้างหอ

พักกับมหาวิทยาลัย เพราะนอกจากจะมีโอกาสเกิดปัญหาขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์กับมหาวิทยาลัยแล้ว อาจจะมีปัญหาขัดแย้งกับนิสิตได้ ถ้าเอกชนคิดกำไรและเก็บค่าบริการห้องพักในราคาสูง

นอกจากนี้ การให้เอกชนมาดำเนินการ นับเป็นการทำลายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนต่างจังหวัดที่ขาดที่พักอาศัยและอาจจะทำให้การดำเนินงานด้านหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดตั้งหอพักนิสิตขึ้นเพื่อให้นิสิตได้อยู่ร่วมกันในที่พักที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียน เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้กับนิสิตทั้งในด้านการอยู่ร่วมกัน การเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน การมีความรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้นิสิตสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังมุ่งช่วยเหลือนิสิตที่ไม่มีที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานครหรือมีที่พักที่ไม่สะดวกต่อการเรียนด้วย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529 : 1) และถ้าจะให้นิสิตเก่าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาดำเนินการ กลุ่มผู้รู้ต่างมีความเห็นว่าเป็นไปได้ยากเพราะอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่จะนำมาลงทุน ถ้าดำเนินการได้คงต้องเก็บค่าบริการในอัตราที่เลี้ยงตัวเองได้ ซึ่งต้องสูงกว่าราคาปัจจุบันมาก อันจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง นอกจากนี้นิสิตเก่าคงจะไม่มีเวลามากพอที่จะมาดูแลหอพักนิสิต ในที่สุดมหาวิทยาลัยก็ต้องรับผิดชอบในการดูแลเอง

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยเท่านั้นที่สามารถดำเนินการให้หอพักบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงทำให้กลุ่มผู้รู้มีความเห็นว่าเป็นอีก 11 ปีข้างหน้า การลงทุนและการบริหารหอพักนิสิตคงต้องเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยตามเดิม และคงเป็นหอพักนิสิตแยกเพศชายหญิง ถึงแม้ว่าปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกจะเข้ามาในประเทศไทยมากแล้วก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภายในปี พ.ศ. 2540 นี้ บทบาทของมหาวิทยาลัยซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษา คงไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ดังนั้นการให้นิสิตอยู่หอพักแบบแยกเพศจึงยังเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น นอกจากนี้ถ้าเป็นหอพักแบบรวม ผู้ปกครองคงไม่ยอมให้บุตรหลานมาอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยและอนุสาสกกคงดูแลลำบากมากด้วย

2. ในอนาคตนอกเหนือจากนิสิตระดับปริญญาตรีแล้ว จากผลการวิจัยพบว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจะมีสิทธิ์เข้าพักในหอพักนิสิตด้วย ทั้งนี้ผู้รู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยให้เหตุผลว่าในอดีตและปัจจุบันหอพักนิสิตรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนหนึ่งซึ่งไม่มากนักเข้าพักในหอพักนิสิต โดยให้ทำหน้าที่คล้ายกับผู้ช่วยนิสิตหอพัก (Resident Assistant) ช่วยอนุสาสกกและผู้ช่วยอนุสาสกกทำ

งานในหอพักและมหาวิทยาลัยมีโครงการพัฒนาปรับปรุงหอพักนิสิต โดยมีนโยบายที่จะสร้างหอพักใหม่ให้เป็นหอพักนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ในส่วนของนโยบายการผลิตบัณฑิตในแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ 6 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน 2528 : 7-8) มุ่งที่จะคงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีทั้งหมดตามสภาพปัจจุบันและถือเป็นนโยบายหลักที่จะต้องหันเหและระดมทรัพยากรมาเพื่อการเร่งรัดปรับปรุงการผลิตนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้สมบูรณยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พระชวลี อาชาวำรุง (2525 : 286-295) ที่ว่าในทศวรรษหน้าการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมากกว่าปริญญาตรีซึ่งลดความสำคัญลงไป นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีแนวโน้มมากขึ้น ขณะที่นิสิตระดับปริญญาตรีจะมีจำนวนคงเดิม ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ว่าในอนาคตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะให้บริการหอพักนิสิตทุกระดับ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันผู้บริหารส่วนมากเห็นว่าความจำเป็นของการมีหอพักสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีมีมากกว่าระดับอื่นก็ตาม และบัณฑิตด้านการขาดทุนเกี่ยวกับการให้บริการหอพักนิสิต จะเป็นแรงผลักดันอีกทางหนึ่งที่จะทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดหอพักสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวโน้มพบว่าในอนาคตนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจะเป็นผู้ที่มีงานทำแล้วเพิ่มมากขึ้น อันจะช่วยให้นโยบายเรื่องการปรับอัตราค่าหอพักเพื่อให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในงบดำเนินการของมหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน 2529 : 12) บรรลุผลง่ายขึ้นด้วย ประกอบกับนิสิตระดับนี้ยังต้องใช้เวลาส่วนมากกับการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ดังนั้นการอาศัยในที่พักที่สะดวกต่อการเดินทางจึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกจากนี้จากผลการวิจัย พบว่านิสิตมีแนวโน้มต้องการเข้าพักในหอพักนิสิตมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สถิติแนวโน้มที่พบว่า ภายในปี พ.ศ. 2540 นิสิตใหม่ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น และจำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือญาติ หรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่จำนวนร้อยละของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่พักหอพัก บ้านเช่าหรือห้องเช่ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มสนองนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยด้วยการพยายามขยายโอกาสทางการศึกษา ไปสู่ชนบทในลักษณะของการให้โอกาสพิเศษมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น โครงการจุฬาชนบท ฯลฯ (พระชวลี อาชาวำรุง 2525 : 286-298) นิสิตชนบทเหล่านี้มักจะไม่มีการพักอาศัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอนาคตมีแนวโน้มต้องการหอพักนิสิต

มากขึ้น นอกจากนี้ผู้รู้บางท่านยังกล่าวว่าในอนาคตการจราจรในกรุงเทพมหานครจะคับคั่งมากกว่าปัจจุบัน การมีที่พักอยู่ใกล้สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นยิ่งขึ้น แต่ด้วยความจำกัดในเรื่องของงบประมาณ มหาวิทยาลัยคงไม่สามารถสร้างที่พักให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิตได้ เนื่องจากงบลงทุนสูง ดังนั้นการคัดเลือกนิสิตเพื่อเข้าพักในหอพักจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องถือต่อไป แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะต้องหาวิธีการที่ช่วยให้การคัดเลือกเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมที่สุด เช่น มีการศึกษาประวัติส่วนตัวของนิสิตประกอบการสัมภาษณ์ หรือมีใบรับรองความประพฤติจากอาจารย์ที่เคยสอนประกอบการคัดเลือกด้วย แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในกรณีที่หอพักยังไม่มีเพียงพอที่จะสนองความต้องการของนิสิตได้ทั้งหมด และเมื่อมหาวิทยาลัยมุ่งที่จะใช้หอพักเป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิตแล้ว มหาวิทยาลัยควรจะได้รับเฉพาะนิสิตปีที่ 1 ทั้งหมด เพราะจากผลการวิจัยสภาพนิสิตในมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพนิสิตในปัจจุบันของประเทศไทย พบว่านิสิตปีที่ 1 รู้สึกตื่นเต้นสนใจต่อทุกสิ่งรอบด้านไม่ว่ากิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย เขาอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ เป็นวัยรุ่นตอนปลายที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคมค่อนข้างสูง จึงเป็นผู้ไวต่อความรู้สึก ยังต้องการการดูแล ความเข้าใจจากผู้บริหารและอาจารย์ในการที่จะช่วยสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้น ได้พัฒนาเป็นผู้ใหญ่ในทางที่ถูกต้อง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2527 : 25) จึงนับได้ว่านิสิตปีที่ 1 เป็นนิสิตที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยมหาวิทยาลัยอาจจะจัดให้นิสิตเหล่านี้อยู่หอประมาณ 1 ปีการศึกษาเท่านั้น เพราะจากผลการวิจัยของวิภา พงษ์พิจิตร (2529 : 87-88) พบว่าระยะเวลาที่นิสิตอาศัยอยู่ในหอพักไม่มีผลต่อลักษณะของนิสิตทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อและความมีวินัยในตนเองและถ้าเป็นไปได้มหาวิทยาลัยอาจจะจัดให้วิชาการใช้ชีวิตในหอพัก เป็นวิชาเรียนวิชาหนึ่งของหลักสูตรก็นับ เป็นสิ่งที่ดียิ่ง

ด้านการให้ความช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหา เรื่องที่พักนั้น ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้เริ่มช่วยเหลือด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่พักนอกมหาวิทยาลัยที่สะดวกและปลอดภัย หรือจัดให้นิสิตพักบ้านอาจารย์ตามความต้องการของทั้งผู้พักและผู้ให้พัก มีการจัดหาทุนการศึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องที่พักอาศัยให้กับนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ ผู้รู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จึงคาดการณ์ว่าด้วยความจำกัดในเรื่องสถานที่และงบประมาณ จึงทำให้การช่วยเหลือนิสิตด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องดำเนินการต่อไปในอนาคต

3. ภายในปี พ.ศ. 2540 จะมีหอพักนิสิตเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการมีหอพักนิสิตมากขึ้น ดังที่ท่านผู้รู้ 2 ท่าน ได้กล่าวว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคงจะต้องสร้างหอพักนิสิตเพิ่ม เพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยปิดที่มีต้นทุนการผลิตสูงกว่ามหาวิทยาลัยเปิดมากจึงควรสร้างสรรคและพัฒนา คุณลักษณะนิสิตเมื่ออยู่นอกห้อง เรียนได้มากและดีกว่ามหาวิทยาลัย เปิด การมีหอพักนิสิตที่ได้รับการบริหารและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อม เป็นการช่วยพัฒนานิสิตเมื่ออยู่นอกห้อง เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ โอลเซน (Olsen 1967 : 96) และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า หอพักในสถาบันการศึกษาสามารถจัด เป็นศูนย์กลางสำหรับพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ ทักษะคติและลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ดังนั้นแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) จึงได้กำหนดโครงการปรับปรุงอาคารพาณิชย์เดิมให้เป็นหอพักนิสิตไว้ด้วย นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ค่าสถิติแนวโน้มสัดส่วนระหว่างจำนวนนิสิตที่สมัคร เข้าพักในหอพักนิสิตกับจำนวนนิสิตที่หอพักนิสิต สามารถรับได้ทั้งหอพักนิสิตหญิงและหอพักนิสิตชายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรากฏว่ามีค่าแนวโน้มเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2-2.5 เท่า แสดงว่าเฉพาะนิสิตที่มีความจำเป็น เรื่องที่พักอย่างมากและมีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัย กำหนดให้มีสิทธิ์เข้าพักในหอพัก มีประมาณ 2-2.5 เท่า ของนิสิตที่มหาวิทยาลัยสามารถบริการด้านที่พักได้ จึงมีความเป็นไปได้มากที่ในอนาคตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดให้มีหอพักนิสิตที่สนองต่อความต้องการของนิสิตได้มากขึ้น

สำหรับอัตราค่าบริการของหอพักนิสิตในอนาคตนั้น กลุ่มผู้รู้ส่วนมากคาดการณ์ว่าจะเก็บในอัตราที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันหอพักนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครไม่ได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านหอพักนิสิต มหาวิทยาลัยจึงใช้เงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยมาช่วยสมทบอีกส่วนหนึ่งและจากผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 123) ที่พบว่าผู้บริหารรับรู้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมหอพักเป็นปัญหาในระดับค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายการจัดสรรเงินผลประโยชน์ว่าในระยะยาวนั้นมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้สวัสดิการหอพัก ในส่วนของงบลงทุนเท่านั้น ในส่วนของงบดำเนินการมีนโยบายให้นิสิตรับภาระเอง ซึ่งจะต้องมีการปรับอัตราค่าหอพักเพื่อให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในงบดำเนินการ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผน

งาน 2529 : 12) จึงสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แนวโน้มเกี่ยวกับรายจ่ายค่าที่พักพบว่าจะมีจำนวนนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่เสียค่าที่พักในอัตรา 501-700 บาท/เดือน และ 701-900 บาท/เดือน เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่แนวโน้มอัตราค่าที่พักที่นิสิตใหม่ส่วนมากเสียอยู่ในปัจจุบัน คือ 301-500 บาท/เดือน และต่ำกว่า 300 บาท/เดือน มีแนวโน้มลดลงจนถึงขั้นไม่มีเลย ในปี พ.ศ. 2540 ประกอบกับการวิเคราะห์แนวโน้มในส่วนของนิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่านิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งมีแนวโน้มได้เข้าพักในหอพักนิสิตในอนาคต จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มว่านิสิตที่มีงานทำแล้วมากขึ้นด้วย ซึ่งจะมีผลทำให้การเก็บรักษา ค่าที่พักของหอพักนิสิตมีแนวโน้มที่จะเก็บในราคาที่สูงขึ้นกว่าในปัจจุบันที่เก็บเพียง 4-6 บาท/วัน ซึ่งนับว่าถูกมากเมื่อเทียบกับหอพักเอกชน

เกี่ยวกับอัตราค่าบริการของหอพักนิสิตนั้น ผู้รู้จำนวนหนึ่งให้ข้อคิดว่าการเก็บอัตราค่าบริการของหอพักนิสิตนั้น อาจจะเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เคยเก็บในปัจจุบัน แต่คงไม่ถึงระดับที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้เพราะนิสิตคงไม่เห็นด้วย ด้วยความรู้สึกที่ว่าหอพักนิสิตเป็นสวัสดิการที่มหาวิทยาลัยต้องจัดให้นิสิตในราคาที่ถูก และด้วยการที่มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความยากจนของนิสิตอีกส่วนหนึ่ง มหาวิทยาลัยคงจะไม่ปรับอัตราค่าบริการหอพักสูงขึ้นถึงขั้นเลี้ยงตัวได้ภายใน 10 ปีนี้ ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรคิดประมาณการให้ดีว่ามหาวิทยาลัยสร้างหอพักนิสิตขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์อะไรเป็นหลักมุ่งหารายได้ เข้ามหาวิทยาลัยหรือมุ่งพัฒนานิสิต ซึ่งดีค่าออกมาเป็นราคาตัวเงินไม่ได้ เพราะถ้าเก็บอัตราค่าบริการหอพักสูงเท่ากับหอพักเอกชน นิสิตคงไม่ต้องการอยู่หอพักของมหาวิทยาลัยซึ่งต้องมีกฎระเบียบมากมาย อันจะทำให้การดำเนินงานด้านหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยประสบกับภาวะขาดทุนมากขึ้นและยังเป็นการเสียโอกาสที่จะพัฒนานิสิตซึ่งมหาวิทยาลัยเปิดอย่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น่าจะทำในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี และมากกว่ามหาวิทยาลัยเปิด เพราะถ้าหากบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเปิดมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยเปิดแล้ว ยังมีมหาวิทยาลัยเปิดซึ่งสิ้นค่าใช้จ่ายมากอยู่เพื่ออะไร ปัญหาที่น่าจะเป็นสิ่งที่ทำทลายมหาวิทยาลัยเปิดเป็นอย่างยิ่ง (จรัส สุวรรณเวลา 2528 : 42)

4. ผลการวิจัยพบว่า กวบรวมบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ในหอพักนิสิต รวมทั้งสภาพแวดล้อม อันได้แก่บริเวณรอบหอพักจะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นในอนาคต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันผู้บริหารของรัฐเริ่มจะมองเห็นความสำคัญของหอพักนิสิตนักศึกษามากขึ้น มหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไปจึงมักจัดสร้างหอพักและจัดบริการต่าง ๆ ภายในหอพักที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษา

ขึ้น (เขาวลัษณ์ คัด โนภาส 2523 : 273) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการใช้หอพักนิสิตที่มีกำเนิดพร้อมกับการก่อตั้งมหาวิทยาลัย เป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงได้ทำการปรับปรุงหอพักนิสิตในหลายรูปแบบ ทั้งการสร้างโรงอาหารใหม่ให้หอพัก การให้บริการวิดีโอเทปภายในหอพัก การพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ของหอพักอยู่เป็นนิจ เป็นต้น ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้ของหอพักเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นการสร้างสรรค์สติปัญญา ความรู้ ความสัมพันธ์ของค่านิยมที่ดีเท่ากับสังคมภายนอกหอพัก (Brown อ้างถึงใน วุฒิพล สกลเกียรติ 2525:29) แต่จากผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 125) ยังพบว่าในปัจจุบันนี้หอพักนิสิตยังประสบกับปัญหาในด้านการบริการและสวัสดิการบางประการอยู่ในระดับค่อนข้างมากจนถึงระดับมากทั้งในด้านความสะดวกในการใช้โทรศัพท์ติดต่อกับภายนอกหอพัก การช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของหอพัก ปริมาณหนังสือด้านวิชาการในห้องสมุด ปริมาณของอุปกรณ์กีฬาที่หอพักจัดบริการ และความรวดเร็วในการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่ชำรุด และจากการที่ พรชูลี อาชวอำรุง (2525 : 286 - 298) กล่าวว่าในทศวรรษหน้านิสิตจะเป็นผู้เรียกร้องมากขึ้นไม่เกรงใจครูอาจารย์มากขึ้น จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ จึงมีความเป็นไปได้มากที่ในอนาคต การให้บริการและสวัสดิการในหอพักนิสิต จะได้รับการพัฒนามากขึ้นตามความต้องการของมหาวิทยาลัยเองและด้วยการเรียกร้องของนิสิตผู้พักอาศัย

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้เฉพาะงบลงทุนกับหอพักนิสิตแสดงว่ามหาวิทยาลัยมีงบประมาณให้กับหอพักนิสิตอย่างจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าในส่วนของสวัสดิการที่ต้องลงทุนสูง เช่น ห้องสมุดขนาดใหญ่ และสนามกีฬาบางประเภท นิสิตหอพักยังคงต้องเข้าร่วมกับมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ เพราะนอกจากความจำกัดด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นิสิตใช้ชีวิตให้สัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบ เพื่อพัฒนากายภาพของกรุงเทพมหานครโดยส่วนรวม ตามนโยบายแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) ด้วย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน 2528 : 41)

5. เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีส่วนในการกำหนดสภาพของประเทศไทยในอนาคต เพราะผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน หรือผู้กำหนดทิศทางของประเทศในปัจจุบัน เป็นผู้ที่ผ่านมาอุดมศึกษาเมื่อ 20 - 40 ปีก่อน (จรัส สุวรรณเวลา 2528 : 43-44) การส่งเสริมและการพัฒนาการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทย ให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นในอนาคต

จึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องวางรากฐาน ปลุกฝังความรู้สึกรักนิสิตเสียตั้งแต่บัดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางปฏิบัติในขณะที่นิสิตเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งคงทำได้หลายวิธี รวมทั้งวิธีการบริหารงานของหอพักนิสิตด้วย ซึ่งในปัจจุบันหอพักนิสิตดำเนินการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตจนถึงตัวแทนนิสิตหอพัก ส่วนการบริหารงานภายในหอพักนั้นมีคณะกรรมการนิสิตหอพักเป็นผู้ดำเนินการบริหารอยู่ภายใต้การดูแลของอนุสาศกและผู้ช่วยอนุสาศกหอพักนิสิตนั้นๆ จึงนับว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยในสถานศึกษา เพราะทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในสังคมที่ตนเองต้องอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งการประสานสัมพันธ์และความสอดคล้องกันอย่างมีความเป็นไปได้อย่างดีตั้งแต่ระดับนโยบายของมหาวิทยาลัย จนถึงฝ่ายปฏิบัติ ผู้รู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจึงคาดการณ์ว่า การบริหารหอพักนิสิตในอนาคตจะเป็นรูปแบบเดิมเช่นนี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ผู้รู้ที่เป็นนิสิตหอพักส่วนมากให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า มหาวิทยาลัยน่าจะให้นิสิตหอพักได้มีส่วนร่วมในการบริหารหอพักมากกว่าที่เป็นอยู่ซึ่ง เป็นเพียงตัวแทนที่นำนโยบายของมหาวิทยาลัยมาปฏิบัติและมีสิทธิ์ออกเสียงในบางเรื่องเท่านั้น และมีเพียง 2 เสียงใน 10 เสียง จึงดูเหมือนนิสิตไม่มีบทบาทอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 123) ที่พบว่าในการบริหารหอพักนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น นิสิตเฝ้ารับรู้ว่าเป็นปัญหาค่อนข้างมากคือการมีส่วนร่วมในการบริหารหอพักของนิสิต ความเหมาะสมในการรับสมัครและการคัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพัก ความเหมาะสมของการแต่งตั้งอนุสาศกประจำหอพัก กล่าวคือนิสิตมีส่วนร่วมในการเลือกผู้ปกครองหอพักน้อย จึงนับว่าเป็นข้อคิดที่ผู้บริหารงานหอพักนิสิตควรจะได้พิจารณาถึงปัญหานี้ในการบริหารหอพักต่อไปในอนาคตด้วย แต่ส่วนหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้พบว่า การขอความร่วมมือและการประสานงานกับคณะต่างๆ เกี่ยวกับงานหอพักนิสิตมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต จึงนับว่าเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ การติดตามดูแลความประพฤติของนิสิตหอพัก หรือการให้ข้อมูลประกอบการคัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดการพัฒนาหอพักนิสิตให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น และข้อมูลที่ได้นี้ก็มีความน่าเชื่อถือได้สูงกว่าการใช้วิธีการอื่นและยังทำให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความรู้สึกว่าคุณเองมีส่วนร่วมเกี่ยวกับงานหอพักนิสิต ซึ่งเป็นสายงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย ทำให้การบริหารและการดำเนินงานหอพักนิสิตประสบผลมากขึ้น

นอกจากนี้ เกี่ยวกับสายงานบังคับบัญชาบุคลากรของหอพักนิสิต ได้มีผู้รู้ท่านหนึ่งได้คาดการณ์เพิ่มเติมที่แตกต่างจากผู้อื่นว่า ในอนาคตนับว่าเป็นสิ่งที่ดีและมีความเป็นไปได้มากที่ระบบสายงานบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรง และยามที่ขึ้นอยู่กับกองกิจการนิสิตในปัจจุบัน จะเปลี่ยนมาอยู่ใต้ความรับผิดชอบของอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตโดยตรง ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการบริหารงานของหอพักนิสิต

6. ในอนาคตเมื่อมีแนวโน้มว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต้องลงทุนและบริหารงานด้านหอพักนิสิตด้วยตนเอง ทำให้มีความเป็นไปได้ว่าอนุสาสก์หรือผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตจะยังคงเป็นอาจารย์หรือข้าราชการประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่จำกัดของมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถจ้างบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามหลักวิชาการ กล่าวคือผู้จัดการหอพักนิสิตจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาด้านการบริหารธุรกิจหรือการบริหารโรงแรม บุคลากรฝ่ายที่ปรึกษาต้องได้รับการศึกษาสาขาศึกษานักศึกษาหรือสาขาการให้คำปรึกษาเพื่อมาทำหน้าที่เฉพาะที่หอพักนิสิต เป็นต้น (สำเนาวัชรศิลป์ 2525 : 95-96) และผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าในอนาคตมหาวิทยาลัยจะใช้วิธีแต่งตั้งอนุสาสก์ตามคำเสนอของรองอธิการบดี และแต่งตั้งผู้ช่วยอนุสาสก์ตามคำเสนอของอนุสาสก์ โดยไม่มีการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับปัจจุบันนี้ ถึงแม้ว่าผลการวิจัยของ ประเทือง เกาจี่ (2517 : 94 - 108) และพัศตร์พริ้ง เทญรัตน์ (2518) พบว่านิสิตหอพักส่วนมากอยากมีส่วนร่วมในการเลือกอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตก็ตาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยอาจจะคิดว่าวิธีการแต่งตั้งอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์นี้เป็นวิธีที่เหมาะสมที่จะทำให้อนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์สามารถปกครองนิสิตหอพักตามระบอบประชาธิปไตยได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องเกรงว่าจะมีผลต่อการได้หรือไม่ได้ดำรงตำแหน่งนี้ และการที่มหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิต นั้นมหาวิทยาลัยก็คงต้องพยายามคัดคนที่มีคุณสมบัติดีและพร้อมที่จะไปดูแลให้ความอบอุ่น และช่วยชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาให้นิสิตหอพักได้ เพื่อไม่ให้หอพักนิสิตเป็นแหล่งสร้างปัญหาให้กับมหาวิทยาลัย อนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตในอนาคต จึงมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตวิทยา มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความจริงใจให้กับนิสิต แต่ด้วยภาระหน้าที่ที่อาจารย์ต้องรับผิดชอบทั้งที่คณะและที่หอพักนิสิต จึงดูเป็นเรื่องค่อนข้างหนักมากสำหรับผู้ที่จะทำหน้าที่นี้ ประกอบกับปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ขึ้นอยู่กับผลงานทางวิชาการเป็นหลัก ดังนั้นโอกาสที่จะหาบุคคลที่มีคุณสมบัติพร้อมมาเป็นอนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์ในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ค่อนข้างยากยิ่งขึ้น เพราะงานในตำแหน่งนี้ถ้าไม่คำนึงถึงผลที่ได้พัฒนานิสิตแล้ว

นับว่ามีผลตอบแทนน้อยมาก เมื่อเทียบกับการที่อาจารย์จะใช้เวลาเหล่านี้ไปประกอบธุรกิจหรือค้นคว้าวิชาการ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตในอนาคต มีแนวโน้มที่จะมาทำหน้าที่ดูแลในเรื่องของความประพฤติและกิจกรรมของนิสิตหอพัก และให้นิสิตหอพักรับผิดชอบปกครองดูแลกันเองในเรื่องความเป็นอยู่ การเรียน สังคม ภายในขอบเขตที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวัสดี เรื่องศรี (2526 : 119-120) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันตก พบว่า ในด้านงานหอพักนักศึกษานั้น ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีทัศนคติความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากในเรื่องควรให้ตัวแทนนักศึกษาหอพักมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับของหอพัก ควรให้มีคณะกรรมการนักศึกษาหอพักดำเนินการปกครองและบริหารหอพักกันเองและถ้านิสิตหอพักสามารถทำหน้าที่นี้ได้ด้วยความรับผิดชอบอย่างแท้จริงก็นับได้ว่าเป็นการวางรากฐานแนวความคิดและการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานิสิตให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. การจัดกิจกรรมในหอพักนับเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารหอพักเพื่อพัฒนานิสิตผู้พักอาศัย ดังผลการวิจัยของราสเคนส์ (Raskens 1960) ที่พบว่าคุณค่าของประสบการณ์ชีวิตที่ได้ร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีความสำคัญมากที่สุดต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำในมหาวิทยาลัย สามารถทำนุบำรุงความสำเร็จในการเป็นผู้นำของชุมชนได้สูงกว่าการทำนุบำรุงโดยใช้คะแนนจากการเรียน และวิชาเอกที่เคยเรียนมาด้วย และจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าประเภทของกิจกรรมที่มีแนวโน้มจะจัดให้มีขึ้นในหอพักนิสิต ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและความรู้ในส่วนที่ไม่ได้รับจากการเรียนปกติ ทั้งกิจกรรมด้านการบริการและการพัฒนาสังคม ด้านการกีฬา และนันทนาการ ด้านศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชิญผู้มีความรู้ความสามารถ หรือนิสิตเก่าหอพักผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตมาเป็นวิทยากรบรรยายให้นิสิตหอพักฟังเป็นครั้งคราว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 138) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหาร นิสิตเก่า และนิสิตปัจจุบัน ได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหอพักนิสิตอย่างสอดคล้องกันว่า ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการมากกว่านี้ โดยจัดให้มีการอบรม สัมมนาหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ในหอพัก ซึ่งสังเกตได้ว่า กิจกรรมที่มีแนวโน้มจัด

ขึ้นในอนาคตนี้เป็นกิจกรรมที่ประเทืองปัญญาและมีประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิตผู้ท้ออาศัยมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันนี้หอพักนิสิตเริ่มมีความตื่นตัวกับการจัดกิจกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะหอพักนิสิตหญิงได้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างอาจารย์กับคณะกรรมการนิสิต เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหอพักนิสิตให้มีประโยชน์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักมากยิ่งขึ้น

สำหรับกิจกรรมการรับน้องใหม่หอพักนิสิตนั้น นับเป็นกิจกรรมที่หอพักในประเทศไทย ได้จัดสืบเนื่องกันตลอดมา (เขาวลัทธิ คัดโนภาส 2523 : 275) หอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกับหอพักอื่นๆ ดังนั้นในอนาคตกิจกรรมนี้ก็จะยังคงมีต่อไป เพราะกิจกรรมการรับน้อง เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารหอพักนิสิต นิสิตเก่าหอพักและนิสิตปัจจุบัน ให้ข้อเสนอแนะ สอดคล้องกันว่าเป็นกิจกรรมที่ควรมีอยู่ต่อไป (พรจันทร์ ล่องสกุล 2529 : 138) แต่เนื่องจากในอดีตมีปัญหาเกี่ยวกับการรับน้องใหม่ของหอพักนิสิต และตกเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เสมอว่าใช้วิธีการที่โหดร้ายป่าเถื่อน มหาวิทยาลัยจึงสอดส่องดูแลและเข้มงวดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนี้มากขึ้น เช่นมีการวางกฎเกณฑ์การรับน้องว่าต้องถือความสมัครใจ ความเป็นผู้ดีมีศีลธรรมวัฒนธรรม เป็นสำคัญ ไม่ยอมให้มีการบังคับข่มเหงหรือกระทำเกินเลยใดๆทั้งสิ้น (เกษม สุวรรณกุล มติชน, 11 สิงหาคม 2525) ประกอบกับปัจจุบันนี้นิสิตใหม่ต่อต้านระบบการรับน้องที่ใช้วิธีการไม่ถูกต้องมากขึ้นและถ้าเขาหลีกเลี่ยงความรุนแรงนั้นไม่ได้ นิสิตใหม่เหล่านี้ก็จะลาออกจากหอพักเพื่อไปหาที่อยู่ใหม่ ซึ่งในแต่ละปีมีนิสิตประเภทนี้จำนวนไม่น้อยและจากผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 139) พบว่ากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่มีประโยชน์ ไม่ควรจัดขึ้นในหอพัก คือการรับน้องใหม่ด้วยวิธีการที่รุนแรงและใช้เวลานานเกินไป ดังนั้นเมื่อทุกฝ่ายตระหนักถึงปัญหาอย่างเดียวกัน จึงมีความเป็นไปได้ที่ว่า ในอนาคตวิธีการรับน้องใหม่จะยังคงมีอยู่ แต่จะได้รับการพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์มากขึ้น

แต่จากผลการวิจัยของ พรจันทร์ ล่องสกุล (2529 : 126) พบว่านิสิตเก่าหอพักมีความเห็นว่า ความร่วมมือของนิสิตในการทำกิจกรรมในหอพักเป็นปัญหาระดับค่อนข้างมาก โดยสนิท ดงศิริ (2518 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ให้เหตุผลว่าความผิดพลาดของกรรมการชุดที่ผ่านมา คืองานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หอพักไม่ดีพอทั้งภายในหอพักและสังคมภายนอก จึงไม่ได้รับความสนใจจากชาวหอพักนิสิต ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของชาวหอพักนิสิต ซึ่งสอดคล้อง

กับผลการวิจัยของถนอมวงศ์ ทวีบุรณ และคณะ (2522 : 184) ที่ว่าเหตุผลที่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เพราะมีเวลานอกเวลาเรียนไม่อำนวยที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอันดับแรก และรองลงไปคือไม่ทราบข่าวสาร รายละเอียดโครงการ และไม่ได้ได้รับความสะดวกจากบริการของโครงการ และด้วยเหตุที่การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญและมีประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนานิสิตตามวัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก และขณะนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระหว่างการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหอพักนิสิต ให้บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น จึงต้องหาวิธีแก้ปัญหา ทำให้มีความเป็นไปได้ว่าในอนาคต ภายในปี พ.ศ. 2540 นี้ หอพักนิสิตจะมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมภายในหอพักและภายในมหาวิทยาลัยให้นิสิตทราบล่วงหน้ามากขึ้น เพื่อให้นิสิตเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความต้องการ

8. การจัดหอพักนิสิตนักศึกษาสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละสถานศึกษาว่ามุ่งจัดหอพักเพื่ออะไร เป็นประเด็นสำคัญ สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นได้ปรับวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิตครั้งหลังสุดเมื่อปี พ.ศ. 2529 โดยมุ่งเน้นให้นิสิตได้อยู่ร่วมกันในที่พักที่เอื้อต่อการศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งต่างจากเดิมที่เน้นให้หอพักเป็นสวัสดิการด้านที่พักให้กับนิสิต จากวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีแนวโน้ม เป็นการ จัดหอพักแบบศูนย์ศึกษาและอาศัย (Living-Learning Center) ซึ่งเป็นการจัดหอพักที่กำลังนิยมมากในสหรัฐอเมริกา เพราะสามารถพัฒนานักศึกษาได้ในมิติที่กว้างกว่าการจัดหอพักแบบอื่น ๆ (ทัสตินท์ เซวาน์ปริชา 2527 : 94) ด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมภายในหอพักให้ดี มีระเบียบวินัย มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนากาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้พักอาศัย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 106) ดังที่แพ็ควูด (Pack wood 1977 : 140-141) กล่าวว่า มีผู้วิจัยว่า โดยส่วนรวมนักศึกษาที่อยู่หอพักแบบศูนย์การศึกษาและอาศัย มีความพอใจและเห็นว่าหอพักแบบนี้มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรภาพ บรรยากาศทางวิชาการ เครื่องอำนวยความสะดวก โอกาสทางการศึกษาและกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่จัดได้ดีและมีมากกว่าหอพักแบบธรรมดา แต่ในแง่วิชาการแล้ว นักศึกษาเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างหอพัก 2 ชนิดนี้

ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าการจัดหอพักนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในอนาคต จะจัดให้ เป็นแหล่งที่เพิ่มโอกาส และประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งพบปะนอกเวลา เรียนระหว่างอาจารย์กับนิสิตหอพัก และระหว่างนิสิตหอพักกับนิสิตหอพัก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

ซึ่งกันและกัน อันเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตามลักษณะแนวโน้มโปรแกรมบริการของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรจะเป็นในอีก 10 ปีข้างหน้า (ประกอบ คูปรัดน์ 2527 : 1-8) จึงนับว่าเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมสำหรับหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จะได้มีโอกาสจัดกิจกรรมนี้ ซึ่ง บราวน์ (Brown อ้างถึงใน วุฒิสถกกลเกียรติ 2525 : 29) ได้ทดลองพบว่า การจัดอภิปรายในหอพักระหว่างอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิกับนิสิต มีอิทธิพลต่อค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลและสอดคล้องกับผลการวิจัยของแอสติน (Astin อ้างถึงใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคณะ 2527 : 39) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาได้ดี ถ้าหากมีการติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย แนวโน้มการจัดหอพักนิสิตตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดหอพักในอีก 11 ปีข้างหน้า จะเป็นการจัดหอพักขั้นทดลองและแก้ไขปรับปรุงไปสู่การจัดหอพักแบบศูนย์การศึกษาและอาศัยที่เต็มรูปแบบต่อไปในอนาคต

9. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคาดการณ์ว่ามีความเป็นไปได้มากที่นิสิตหอพักในอนาคตจะมีคุณลักษณะของนิสิตที่ดีทั้งในด้านการเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความสามารถในการปรับตัว มีเหตุผล และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าปัจจุบันนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนใจกับการใช้หอพักเพื่อพัฒนานิสิตเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการเร่งพัฒนาและปรับปรุงบริการและสวัสดิการต่างๆ ในหอพักให้ดีขึ้น ทั้งการสร้างโรงอาหารใหม่ การปรับปรุงสนามกีฬา การให้บริการข่าวสารที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ทั้งเสียงตามสายและวีดีโอเทป การทำโครงการพัฒนาหอพักนิสิต และโครงการวิจัยหอพักในช่วงแผนพัฒนา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ว่าภายใน 11 ปีข้างหน้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะสามารถใช้หอพักพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า หอพักนิสิตมีแนวโน้มจะจัดแบบศูนย์การศึกษาและอาศัย (Living Learning Center) มากขึ้นในอนาคต กล่าวคือ มีการจัดสภาพแวดล้อมของหอพักทั้งด้านที่พักอาศัยและสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา และสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาการทางสติปัญญา ตลอดจนการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการแบบรวม (Total process) (Riker, quoted in Packwood 1977 : 137-140) ซึ่งแนวโน้มการจัดหอพักลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้นิสิตหอพักมีแนวโน้มได้รับการพัฒนามากขึ้นทั้งด้านบุคลิกภาพ ทัศนคติ

ความรับผิดชอบ และด้านวิชาการ ดังที่ วิลสัน (Wilson 1968) กล่าวไว้ว่า ศูนย์การศึกษา และอาศัยในหอพักนั้น จะเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและนำไปสู่ความเข้าใจตนเองและสังคมที่อยู่อาศัย

แต่ในด้านความสัมพันธ์ของนิสิตหอพักกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า จะมีแนวโน้มลดลงและจะเป็นความสัมพันธ์แบบกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งทั้งนี้อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่าง คาดการณ์ว่าในอนาคตจะมีหอพักนิสิตเพิ่มขึ้น ทำให้จำนวนนิสิตหอพักมีมากขึ้นและด้วยความจำกัด ด้านพื้นที่และงบประมาณของมหาวิทยาลัย หอพักนิสิตก็อาจจะไม่ได้อยู่ในบริเวณเดียวกันอย่างเช่นปัจจุบันนี้ จึงมีความเป็นไปได้มากที่ความสัมพันธ์ของนิสิตหอพัก ในลักษณะกลุ่มใหญ่และรู้จักกันทั่วถึง มีแนวโน้มลดลงไปตามธรรมชาติและสภาพของสังคม และจะเป็นสิ่งที่น่าเสียดายมากถ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะละเลย และมองข้ามปัญหานี้โดยไม่หาทางแก้ไขและป้องกัน เพราะ ความสัมพันธ์ของนิสิตหอพัก จะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้นิสิตได้รับการพัฒนาได้เป็นอย่างดี

10. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้รักรุ่นผู้บริหารและนักวิชาการ และผู้รักรุ่นอนุสาสก์ และนิสิตหอพัก มีความเห็นต่างกัน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักในอนาคต โดยผู้รักรุ่นผู้บริหารและนักวิชาการมีความเห็นว่าภายใน 11 ปีข้างหน้า การจัดหอพักจะจัดเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและนิสิตทุกคน จะมีสิทธิ์เข้าพักในหอพักเท่าเทียมกัน โดยไม่มีัดเกณฑ์ความจำเป็นในเรื่องที่พักของนิสิตแต่ละคนเป็นหลักอีกต่อไป ในขณะที่ผู้รักรุ่นอนุสาสก์และนิสิตหอพักมีความเห็นว่าแนวโน้มของวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิต ภายในปี พ.ศ. 2540 จะจัดเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับนิสิตที่มีปัญหาเรื่องที่พัก หรือนิสิตต่างจังหวัดในลักษณะเดิม เช่นนี้ต่อไป แต่จะจัดให้เสริมต่อการเรียนและการทำกิจกรรมมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและนักวิชาการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับหอพักในส่วนของนโยบาย และหลักการเป็นส่วนใหญ่ จึงพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยหลักการกว้าง ๆ ที่คิดว่าน่าจะเป็นไปได้ตามหลักวิชาการ และจะคำนึงถึงการพัฒนาหอพักและนิสิตเพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ และจากการปรับวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักนิสิตในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งส่วนหนึ่งของแนวความคิดที่ได้รับใหม่นี้ได้มาจากผู้รักรุ่นผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่มีความประสงค์ให้หอพักนิสิตได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการศึกษาและพัฒนา นิสิตอย่างแท้จริง เป็นอันดับแรกและเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับนิสิตที่มีปัญหาเรื่องที่พักเป็นวัตถุประสงค์รอง ซึ่งโดยทฤษฎีและหลักการ

ทางวิชาการก็น่าจะเป็นไปได้

ส่วนผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการอันประกอบด้วยอนุสาสก ผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตและนิสิตหอพัก ซึ่งทราบวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักที่ปรับใหม่ ในปี พ.ศ. 2529 เป็นอย่างดี แต่ก็ตระหนักดีว่าโดยทางปฏิบัติแล้วผู้คัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพัก ซึ่งส่วนมากก็คือผู้รู้กลุ่มนี้ มีแนวโน้มที่จะรับนิสิตที่เดือดร้อน เรื่องที่พักเข้าพักในหอพักนิสิตมากกว่านิสิตกลุ่มอื่นและวิธีการคัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพักโดยการสัมภาษณ์ก็เอื้อที่จะให้หอพักนิสิตยังคงเป็นสวัสดิการต่อไป ทั้งนี้เพราะจากการที่ผู้วิจัย เข้าร่วมสังเกตการณ์คัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพักในปี พ.ศ. 2530 พบว่าคำถามส่วนใหญ่ที่อาจารย์หรือนิสิตผู้ทำหน้าที่คัดเลือกนิสิตเข้าพักในหอพักโดยการสัมภาษณ์นั้น เป็นคำถามที่ต้องการทราบถึงความเดือดร้อนและปัญหา เรื่องที่พักของนิสิตมากกว่าการถามแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดหอพักนิสิต ซึ่งถึงแม้ว่านิสิตผู้สมัครเข้าพักในหอพักจะให้คำตอบในส่วนของแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาหอพักนิสิตได้เป็นอย่างดี ก็ยังไม่สามารถตัดสินได้ว่าเมื่อนิสิตคนนั้นมาอยู่หอพักแล้ว เขาจะปฏิบัติได้ดังที่เขาแสดงความคิดเห็นไว้หรือไม่

นอกจากนี้ นิสิตหอพักที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า โดยทั่วไปแล้วนิสิตที่จะมาสมัครเข้าพักในหอพักจะเป็นนิสิตที่เดือดร้อนหรือมีปัญหาเรื่องที่พัก และคงจะมีนิสิตน้อยมากหรือแทบไม่มีเลยที่คิดจะมาสมัครอยู่หอพักเพื่อพัฒนาตนเองเป็นหลักและคนที่มียุติกรรมสะเดาะกระดูกจะไม่ต้องการอยู่หอพักนิสิตซึ่งต้องมียุติกรรมระเบียบที่ผู้พักอาศัยต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นไม่ว่าจะวางวัตถุประสงค์การจัดหอพักไว้อย่างไรผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการก็มีความเห็นว่า แนวโน้มการจัดหอพักนิสิตในอนาคตก็จะเป็นสวัสดิการเหมือนเดิม และถ้ามหาวิทยาลัยคิดจะใช้หอพักนิสิตเพื่อการพัฒนา นิสิตของมหาวิทยาลัยเป็นประการสำคัญ มหาวิทยาลัยจะต้องใช้งบประมาณและบุคลากรอีกเป็นจำนวนมาก อันจะทำให้แนวความคิดที่จะให้หอพักเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษานั้นมีความเป็นไปได้น้อยลงด้วย แต่ทั้งนี้ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการก็มีความเห็นเพิ่มเติมว่า แนวโน้มการจัดหอพักที่ยังเป็นสวัสดิการที่กล่าวมานี้ ไม่ได้รวมถึงการรับนิสิตที่มีปัญหาส่วนตัวทุกคนดังที่เคยปฏิบัติ เพราะหอพักนิสิตไม่สามารถแก้ปัญหาให้นิสิตได้ ดังผลการวิจัยของ วิชา พงษ์พิจิตร (2529 : 95) ที่พบว่านิสิตหอพักไม่ว่าจะพักอาศัยอยู่ในหอพักหลายปีหรือปีเดียว จะมีลักษณะของความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และควมมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

11. แนวโน้มเกี่ยวกับการปกครองดูแลนิสิตในหอพักของอนุสาสกหรือผู้ช่วยอนุสาสกที่ผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการคาดการณ์ว่าในอีก 11 ปีข้างหน้าจะยังใช้การปกครองนิสิตหอพัก

ระบบครูกับศิษย์ แต่ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นว่าจะใช้วิธียึดกฎระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างมั่นคงเพื่อให้ผลิตหอพักมีความสนใจและเข้าใจกฎระเบียบ วัตถุประสงค์และนโยบายเกี่ยวกับหอพักมากขึ้นด้วย เหตุที่ทำให้ความคิดเห็นของผู้ทั้ง 2 กลุ่มนี้แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่าผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการคิดว่าในอนาคต อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิต ก็ยังคงเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับปัจจุบันนี้ ความสัมพันธ์ในลักษณะการเป็นครูกับนิสิตจึงยังคงอยู่ตลอดไปแม้จะพักในหอพัก และการใช้การปกครองระบบนี้ซึ่งมีทั้งความเมตตากรุณา ว่ากล่าวตักเตือนและเคารพนับถือตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย น่าจะช่วยให้นโยบายการจัดหอพักเพื่อพัฒนานิสิตผู้พักอาศัยบรรลุผลได้ดีกว่าการใช้ระบบอื่น แต่สาเหตุที่ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการคาดการณ์ว่าในอนาคตจะใช้ระบบวิธีการยึดกฎระเบียบเป็นเกณฑ์นั้น อาจเป็นเพราะผู้รู้กลุ่มนี้เป็นฝ่ายที่อยู่ในหอพักโดยตลอดและได้รับรู้ การพัฒนาการและปัญหาเกี่ยวกับการปกครองนิสิตหอพักตั้งแต่ยุคเริ่มแรกของการมีหอพักนิสิตซึ่งมีนิสิตจำนวนน้อย การปกครองนิสิตจึงใช้ระบบพ่อปกครองลูก จนกระทั่งปัจจุบันนี้ซึ่งมีนิสิตหอพักประมาณพันกว่าคน ระบบการปกครองนิสิตก็ได้รับการพัฒนาจนเป็นระบบที่ต้องใช้กฎระเบียบ เป็นหลักสำคัญ ดังนั้นในอีก 11 ปีข้างหน้า จำนวนนิสิตก็ยิ่งมากขึ้นเพราะมีแนวโน้มที่จะมีหอพักมากขึ้น ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการจึงคาดการณ์ว่าหอพักนิสิตคงมีความจำเป็นที่จะต้องปกครองโดยใช้กฎระเบียบ อย่างมั่นคงเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและง่ายต่อการปกครองในอนาคต

12. ผู้รู้กลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ มีความเห็นว่าในอนาคตบทบาทของอนุสาสกหรือผู้ช่วยอนุสาสกจะเปลี่ยนไป คือจะเปลี่ยนจากบทบาทที่ทำหน้าที่เหมือนผู้ปกครองดูแลให้นิสิตปฏิบัติตามกฎระเบียบ เก็บกุญแจทำทะเบียน ก็จะเป็นเพียงผู้มาให้ความปรึกษาแนะนำทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมให้นิสิตหอพัก ส่วนหน้าที่อื่น ๆ นิสิตหอพักจะรับผิดชอบดูแลกันเองหรืออาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลโดยเฉพาะทั้งนี้เพราะผู้รู้กลุ่มนี้มีความมั่นใจว่า การจัดหอพักนิสิตในอนาคตมีแนวโน้มที่จะสร้างเสริมบรรยากาศ การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและส่งเสริมให้นิสิตได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักนิสิตที่ได้ปรับใหม่ในปี พ.ศ. 2529 มากขึ้น และโดยหลักวิชาการงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาแล้ว การจัดหอพักเพื่อมุ่งพัฒนานิสิตนั้นจะต้องจัดให้นิสิตทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของหอพัก (Williamson 1961 : 31) ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับ รวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในหอพักและอาจจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการประจำหอพักเพื่อการปกครองตนเองของนิสิต (ทองเรียน อมรัชกุล 2525 :

53) ส่วนอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายที่ปรึกษานั้นควรทำหน้าที่รับผิดชอบด้านความเป็นอยู่โดยทั่วไป ด้านวินัยและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหอพัก (สำเนาวิ ขจรศิลป์ 2525 : 95-96) ดังนั้นเพื่อให้นโยบายการจัดหอพักของมหาวิทยาลัยซึ่งผู้รักรุ่นนี้มีบทบาทในการกำหนดคอยู่มากนั้น ได้บรรลุผลตามความต้องการ อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตและนิสิตหอพักจะต้องแบ่งส่วนความรับผิดชอบเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ตามที่กล่าวแล้ว แต่โดยความคิดเห็นของผู้รักรุ่นปฏิบัติการอันประกอบด้วย อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสก และนิสิตหอพักกลับมีความเห็นว่า บทบาทของอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกจะเหมือนปัจจุบันนี้คือทำหน้าที่ปกครองดูแลนิสิตหอพัก รวมทั้งดูแลความเรียบร้อยต่างๆ ภายในหอพักด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้รักรุ่นนี้สังเกตจากการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ขณะที่อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกทำหน้าที่ดังกล่าวอยู่ หอพักนิสิตยังประสบปัญหาต่าง ๆ ระดับมาก ทั้งปัญหาด้านการให้ความร่วมมือของนิสิตในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก การช่วยกันดูแลทรัพย์สินสมบัติของหอพัก ความสะอาดของห้องน้ำ ห้องสุขา โรงอาหาร สถานที่พักผ่อนที่เล่นกีฬาภายในหอพัก การให้ความเอาใจใส่ปรับปรุง พัฒนาหอพัก การดูแลและรักษาผลประโยชน์ของเพื่อนร่วมหอพัก รวมทั้งการขาดความเกรงใจ ส่งเสียงรบกวนเพื่อนในห้องข้างเคียง เป็นต้น (พรจันทร์ ล่องสกุล 2529 : 123-130) และจากผลการวิจัยของ วิภา พงษ์พิจิตร (2529 : 87) ก็พบว่า นิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมรับรู้อย่างสอดคล้องกันว่าตนเองมีวินัยในตนเองอยู่ระดับปานกลาง ประกอบกับเด็กไทยส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีความเติบโตทางวุฒิภาวะทางอารมณ์ คือยังเป็นเด็ก ในด้านที่ไม่สู้จะรับผิดชอบ (กานดา ณ ถลาง อ้างถึงในไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2523:55)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่านิสิตหอพักยังต้องได้รับการปรับปรุงคุณสมบัติในด้านความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้รักรุ่นปฏิบัติการมีความคิดเห็นว่า โดยสภาพของเด็กไทยที่ไม่ได้เน้นการฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองมาตั้งแต่เด็ก การที่จะให้ปกครองกันเองในช่วงวัยรุ่นก็คงทำได้ยาก และนิสิตก็อาจจะไม่เชื่อฟังกัน ดังนั้นบทบาทของอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสก ที่จะไม่ดูแลในเรื่องความเรียบร้อยต่าง ๆ ในหอพักจึงมีความเป็นไปได้น้อย ประกอบกับผู้รักรุ่นนี้คาดการณ์ว่า อนาคตหอพักนิสิตยังคงต้องจัดเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับเด็กต่างจังหวัดและเด็กที่ขาดที่พัก การให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับนิสิต ดูแลและดักเตือนนิสิตของอาจารย์อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกจึงนับ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะขาดไม่ได้

ความคิด เห็น เกี่ยวกับความ เป็นไปได้ของอนาคตภาพของหอพักนิสิตในอีก 11 ปีข้างหน้า ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 กลุ่ม ดังที่กล่าวแล้ว จะเห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตภาพของหอพักไว้ค่อนข้างสูงมากกว่าผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการ และความเห็นที่แตกต่างกันนี้น่าจะทำให้ผู้บริหารหอพักของมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงปัญหา และหาวิธีการแก้ไข เพื่อที่จะทำให้การจัดหอพักนิสิตได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่มหาวิทยาลัยตั้งไว้มากขึ้นและด้วยเหตุที่ว่า ณ จุดที่ยืนอยู่ในปัจจุบัน มองไปข้างหน้า ในระยะปานกลาง สภาพสังคมและการเมืองไทยคงจะเป็นประชาธิปไตยโดยครึ่งๆ กลางๆ ต่อไป ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามจังหวะของเวลา แต่คงจะอยู่ในขอบเขตทางสายกลาง สภาพวัฒนธรรมของคนไทย สภาพอนุรักษนิยมคงทำให้มีการ เปลี่ยนแปลงไปทีละไม่มาก ไม่พลิกหน้ามือ เป็นหลังมือ ไปทันทีทันใด จะก้าวหน้าไปก็คงจะไม่เร็ว จะถอยหลังก็คงจะไม่รุนแรง (จรัส สุวรรณเวลา 2528 : 217) อนาคตของอุดมศึกษาจะเหมือนปัจจุบันที่เป็นอยู่เพียงแต่มีการปรับหรือ เปลี่ยนแปลงในบางจุดเท่านั้น โครงสร้างใหญ่ ๆ ยังไม่มีการ เปลี่ยนแปลงอะไรมากมาย แนวคิดวิธีการก็ยังคงลักษณะเดิม (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ 2526 : 393) ดังนั้น โดยภาพรวมของผลการวิจัยเกี่ยวกับอนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายในปี พ.ศ. 2540 ครั้งนี้ จึงไม่มีลักษณะแนวโน้มใดๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากปัจจุบันมากนักโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการบริหารหอพัก จำนวนหอพักจะเพิ่มขึ้นไม่มากนักเพราะปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในด้านอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เช่น การจัดบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในหอพักจะได้รับการเอาใจใส่จากมหาวิทยาลัยมากขึ้น การจัดบริการทางด้านวิชาการ การจัดสถานที่อ่านหนังสือ ที่พักผ่อนในบริเวณหอพัก จะได้รับการปรับปรุงมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาจะได้รับการเอาใจใส่มากขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจ เป็น เพราะผู้ที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยส่วนมากคาดการณ์อนาคตภาพของหอพักนิสิตบนพื้นฐานความ เชื่อที่ว่า ในอนาคตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะ เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิต ให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้คุ้มค้ำกับการลงทุนที่สูงของมหาวิทยาลัยปิด ด้วยความตระหนักว่ามหาวิทยาลัยมีส่วนในการกำหนดสภาพของประเทศ ในอนาคต สภาพของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นผลจากการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะร้อยปีที่แล้ว มา (จรัส สุวรรณเวลา 2528 : 43-44)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยภายในปี

พ.ศ. 2540

1.1 การจัดหอพักนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรระบุนโยบายให้ชัดเจนอย่างต่อเนืองว่า มีนโยบายอย่างไร จะจัดเพื่ออะไร ลักษณะไหน เป็นช่วงเวลาไหนเท่าไร ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติและยังเป็นการสร้างความมั่นใจที่จะเป็นจุดเริ่มต้น ที่จะดึงดูดให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย เพราะแนวโน้มต่อไปในอนาคตประเทศไทยจะประสบปัญหาขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการพัฒนามากขึ้นไปอีก ความจำกัดทางเศรษฐกิจยิ่งรัดตัวมากขึ้น การผลักรားอุดมศึกษาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบจะมีความขึ้น (จรัส สุวรรณเวลา 2528 : 217-219)

1.2 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิตที่ผู้รู้กลุ่มผู้บริหาร และนักวิชาการมีความเห็นว่า หอพักนิสิตในอนาคตจะจัดเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและนิสิตทุกคนจะมีสิทธิ์เข้าพักในหอพักเท่าเทียมกัน ในขณะที่ผู้รู้กลุ่มปฏิบัติการมีความเห็นว่าในอนาคตหอพักนิสิตจะยังคงเป็นสวัสดิการที่มหาวิทยาลัย จะจัดให้กับนิสิตที่มีปัญหา เรื่องที่พักหรือนิสิตต่างจังหวัดในลักษณะเดิม เช่นนี้ต่อไป คงจะทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต้องตระหนักถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดหอพักนิสิตมากขึ้น และเพื่อความเหมาะสมที่จะลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดหอพักนิสิตเพื่อสร้างเสริมบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยในระยะเริ่มแรกมหาวิทยาลัยอาจจะใช้วิธีการพยายามปรับกิจกรรมในหอพักนิสิต ให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตก่อน และพยายามลดการให้น้ำหนักคะแนนความสำคัญเรื่องความจำเป็นของนิสิตที่มาสมัคร เข้าพักในหอพัก และในระยะแรกนี้โดยจิตสำนึกและความสงสารของคณะกรรมการผู้คัดเลือกนิสิต เข้าพักหอพักอาจจะทำให้มีนิสิตจำนวนหนึ่งที่ได้พักในหอพัก เพราะเหตุผลความเดือดร้อน แต่ระยะเวลาคงจะช่วยให้การจัดหอพักเพื่อเป็นสวัสดิการค่อยๆ หดไปจากความรู้สึกของนิสิต และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหอพักตามที่มหาวิทยาลัยต้องการโดยไม่มีปัญหาใด ๆ

1.3 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า อนุสาสก์และผู้ช่วยอนุสาสก์หอพักนิสิตในอนาคตก็คือ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับปัจจุบันนี้ โดยจะหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะมาทำหน้าที่นี้ได้ยากยิ่งขึ้น ดังนั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงควรมีมาตรการการตอบแทนอื่น ๆ ที่

เหมาะสมกว่าปัจจุบันให้กับอาจารย์ที่จะมาเป็นอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิต เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจที่จะชักจูงให้อาจารย์มาทำหน้าที่นี้มากขึ้น และมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตมากขึ้น โดยอาจให้นิสิตมีส่วนในการเสนอชื่ออาจารย์ที่จะมาทำหน้าที่เป็นอนุสาสก หรือผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิต และให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อความเหมาะสมและเพื่อให้การปกครองนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

1.4 การที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะเก็บอัตราค่าบริการหอพักสูงขึ้นนั้น มหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงผลกระทบที่นิสิตอีกส่วนหนึ่งจะได้รับด้วย เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแนวโน้มที่จะมุ่งพัฒนานิสิตมากกว่าการลงทุนเพื่อหวังกำไร จึงควรหาวิธีการที่จะให้ความช่วยเหลือกับนิสิตที่ไม่มีกำลังทรัพย์มากพอที่จะจ่ายเป็นค่าหอพักด้วยวิธีการอื่น เช่น การให้ทุนการศึกษาหรือหาที่พักที่จะทำให้นิสิตพักอาศัยได้อย่างสบายใจ โดยไม่มีผลเสียต่อการศึกษาของนิสิต เป็นต้น เกี่ยวกับการขึ้นอัตราค่าบริการหอพักนิสิตนี้ ถ้ามหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเก็บในราคาที่สูงเกินไปหรือเท่ากับหอพักเอกชนแล้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยควรจะศึกษาวิจัยอย่างละเอียดว่าการอยู่หอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยนั้น พัฒนานิสิตได้มากกว่าการที่นิสิตอยู่หอพักเอกชนหรือไม่ ถ้าผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างใด ๆ มหาวิทยาลัยก็ควรยกเลิกการให้บริการหอพักนิสิต

1.5 ในการคัดเลือกอนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตนั้น นอกเหนือจากความพร้อมส่วนตัวของอาจารย์ ความมีเมตตากรุณา มีคุณธรรมของอาจารย์แล้ว มหาวิทยาลัยควรพิจารณาในเรื่องสาขาวิชาความรู้ที่อาจารย์ท่านนั้นได้ศึกษามาด้วย กล่าวคือ อาจารย์อนุสาสกหรือผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิตควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ หรือเคยทำงานเกี่ยวกับการบริหารและงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ผลการพัฒนานิสิตหอพักในระยะยาวได้บรรลุผลมากขึ้น

1.6 การที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะใช้หอพักเพื่อพัฒนานิสิตนั้น มหาวิทยาลัยน่าจะพิจารณาถึงการหาสิ่งดึงดูดใจที่ดีพอที่จะให้อาจารย์ท่านอื่น ๆ นอกเหนือจากอนุสาสก และผู้ช่วยอนุสาสกหอพักนิสิต ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนิสิตหอพัก เพื่อนิสิตจะได้รับการพัฒนาตามวิธีการที่ถูกต้อง

1.7 ด้วยมีการวิจัยพบว่า นิสิตหอพักที่อยู่หอพักในระยะเวลาที่ต่างกัน รับรู้ว่าตนเองมีมนุษยสัมพันธ์ ความเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะให้หอพักนิสิตมีส่วนในการพัฒนานิสิตอย่างแท้จริง

แล้ว มหาวิทยาลัยก็อาจจะกำหนดให้นิสิตปี 1 ทุกคน อยู่หอพักคนละ 1 ปีการศึกษาที่น่าจะเพียงพอกับการพัฒนาที่มหาวิทยาลัยจะทำได้

1.8 มหาวิทยาลัยควรหาวิธีการส่งเสริมและพัฒนาให้นิสิตหอพักสามารถปกครองกันเอง เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้การปกครองในระบบประชาธิปไตยและบทบาทต่างๆ ที่ต้องมีต่อสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ควรหาวิธีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหอพัก ให้เป็นไปเพื่อการพัฒนา นิสิตผู้พักอาศัยมากขึ้นด้วย

1.9 จากผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์ของนิสิตหอพักมีแนวโน้มที่จะลดลงและรักใคร่สนิทสนมกัน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยกลุ่มผู้รู้มีความเห็นว่า แนวโน้มนี้เป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ จึงน่าจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์ว่ามีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เกิดแนวโน้มในลักษณะนี้นอกจากเหตุผลที่ผู้รู้กล่าวว่า นิสิตหอพักจะมีจำนวนมากขึ้น และสภาพสังคมในอนาคตจะเป็นระบบตัวใครตัวมันแล้ว การเรียนโดยใช้ระบบหน่วยกิต และวิธีการรับน้องใหม่ของหอพักมีส่วนทำให้ความสัมพันธ์ของนิสิตหอพักมีแนวโน้ม เป็นไป ในลักษณะนั้นด้วยหรือไม่

1.10 ในการวิจัยครั้งต่อไปถ้าผู้ทำวิจัยประสบปัญหาการไม่มีเวลาของผู้บริหารที่จะตอบแบบสอบถามซ้ำหลาย ๆ รอบตามกระบวนการของเทคนิค EDFR แล้ว วิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยฝ่ายปฏิบัติการก็คือ การนำผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มปฏิบัติการไปเสนอให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารพิจารณาก่อนที่จะให้เขาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคตเพียงรอบเดียว ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวอาจจะทำให้ผู้บริหารต้องตัดสินใจดำเนินงานบางอย่างหนึ่งเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของแนวโน้มที่ผู้บริหารมีความเห็นว่าเป็นแนวโน้มที่ดีที่พึงประสงค์และมีความเป็นไปได้มากที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะที่ฝ่ายปฏิบัติการก็มีความเห็นว่าแนวโน้มนั้น เป็นแนวโน้มที่ดีที่พึงประสงค์แต่มีความเป็นไปได้น้อยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามระยะเวลาที่กำหนด เพราะสิ่งนี้เหมือน เป็นสิ่งที่ไปกระตุ้นหรือทำลายความสามารถของผู้บริหารผู้ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจเป็นอย่างมาก

1.11 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดหอพักนิสิตในอนาคตทั้งสิ่งที่เป็นไปได้ และสิ่งที่ควรจะเป็นกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ นิสิตหอพักด้วย นอกจากนี้ควรมีการทำวิจัยลักษณะนี้กับหอพักนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.12 การศึกษาครั้งนี้ศึกษาแต่แนวโน้มที่เป็นไปได้กับหอพักนิสิตภายในปี พ.ศ. 2540 ไม่ได้เห็นว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นแน่นอนในอนาคต เพราะการกระทำเช่นนั้นย่อมไม่ให้เกิด

อะไรมากนักและการวิจัยอนาคตคงทำไม่ได้ ไม่มีการศึกษาปัญหา หลักการยุทธวิธี ความเป็นไปได้ของยุทธวิธี การนำมาปฏิบัติและแนวทางปฏิบัติ ฯลฯ จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและจัดประชุมสัมมนาเพื่อแสวงหาทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหาสำคัญๆ ที่ได้ระบุไว้ ตลอดจนมีการทดสอบเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของทางเลือกเหล่านั้น รวมทั้งพิจารณาด้วยว่าหน่วยปฏิบัติจะยอมรับได้หรือไม่ และควรยึดในสิ่งที่เป็นไปได้แต่ก็ไม่ละเลยที่จะหาทางผสมผสานกับสิ่งที่พึงปรารถนา

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเทคนิค EDFR

2.1 ด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR นี้เป็นเทคนิคใหม่ล่าสุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาให้เทคนิคนี้มีความแกร่งมากขึ้น เช่น การศึกษาเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ จำนวนรอบที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยแต่ละเรื่อง ศึกษาเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญว่าอย่างไรจึงจะเรียกว่าผู้เชี่ยวชาญ และจะมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความเชี่ยวชาญออกมาเหล่านี้เป็นต้น

2.2 เรื่องที่จะทำการวิจัยโดยใช้เทคนิค EDFR นี้ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นความตายหรือมีผลกระทบสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวของผู้เชี่ยวชาญมากก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความเชี่ยวชาญออกมาได้มากยิ่งขึ้น

2.3 การวิจัยอนาคตสำหรับประเทศไทย คงต้องใช้เวลาอีกช่วงหนึ่งในการพัฒนาแนวความคิดของบุคคลไม่ให้ติดแน่นอยู่กับความคิดเก่า ๆ ที่เคยชินและปฏิบัติกันอยู่ ความคิดที่ยังติดแน่นอยู่กับความไม่กล้าริเริ่มและคิดว่าเป็นไปได้ยาก หรือไม่ก็คิดตั้งแต่สิ่งที่ควรจะเป็นเท่านั้น และถ้าการวิจัยอนาคตไม่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป ประเทศไทยก็คงต้องใช้วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจจะเป็นการสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นเช่นนี้เรื่อยไป

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย